

Projecte de llei del voluntariat

Índex

Títol I. Disposicions generals

Article 1. Objecte

Article 2. Àmbit d'aplicació

Article 3. Principis d'actuació

Article 4. Àmbits d'actuació

Títol II. De les relacions entre les persones voluntàries i les entitats

Capítol I. La persona voluntària

Article 5. Concepte de persona voluntària

Article 6. Drets de la persona voluntària

Article 7. Deures de la persona voluntària

Capítol II. Les entitats privades sense ànim de lucre

Article 8. Naturalesa jurídica

Article 9. Cens d'entitats del voluntariat de Catalunya

Article 10. Drets de les entitats

Article 11. Deures de les entitats

Capítol III. Les relacions entre les entitats i les persones voluntàries

Article 12. Full de compromís

Títol III. De les relacions entre les entitats i l'Administració

Article 13. Principis rectors

Article 14. La relació de l'Administració de la Generalitat de Catalunya amb les entitats

Títol IV. Del foment del voluntariat

Article 15. Mesures generals de foment

Disposició addicional. Voluntariat en matèria de protecció civil, prevenció i extinció d'incendis i salvaments i cooperació al desenvolupament

Disposicions transitòries.

Primera. Adaptació de les entitats

Segona. Adaptació dels programes de voluntariat vinculats a una Administració Pública

Disposicions finals

Primera. Habilitació per al desenvolupament reglamentari

Segona. Entrada en vigor

Exposició de motius

Catalunya disposa d'un teixit associatiu consolidat, sòlid i de gran tradició, que ha constituït un element essencial en la configuració de Catalunya com a país amb una identitat pròpia. L'important paper que van desenvolupar les associacions d'índole diversa i l'acció voluntària, lliure i compromesa de molts ciutadans i ciutadanes per a la millora constant de les condicions de vida entesa en tots els seus àmbits, i per a la defensa i el creixement de la societat i la cultura catalanes, va ser clau, en temps de resistència i sobretot durant els anys de dictadura, per mantenir viu el país.

Aquesta actuació voluntària, duta a terme des de la societat civil durant un llarg període de la nostra història, ha generat la creació i el desenvolupament de moltes entitats que han donat, en cada moment, una resposta solidària, generosa i responsable a les necessitats, les inquietuds i els reptes de la societat catalana, molt abans que l'Administració articulés estratègies per donar-hi resposta.

Aquestes entitats han jugat també un paper cabdal en la construcció d'identitats col·lectives, en la vertebració dels territoris i en la promoció del civisme i la cohesió social, i han permès als ciutadans i les ciutadanes de Catalunya participar i implicar-se en la construcció social, que és la base d'una societat democràtica, madura i solidària, sumant esforços des del voler compartir lliurement amb altres membres de la comunitat l'enfortiment de vincles i la construcció de realitats.

Les entitats també han estat cabdals en la promoció i la praxi de valors com ara la solidaritat, el compromís, l'esforç i la sostenibilitat, la llibertat, la il·lusió, el servei, l'altruisme, la gratuïtat i la responsabilitat, el civisme, la participació, l'aprenentatge, el respecte, la competència i la independència dels poders públics, com a manifestacions de la societat civil.

Una gran part de les entitats que configuren aquest teixit han estat i estan impulsades i promogudes per voluntaris i voluntàries que hi participen, i és possiblement en aquest vincle entre persona i col·lectiu tan fort a Catalunya on es comença a fer visible el model català del voluntariat, en què persones voluntàries i associacionisme van lligats intrínscament com a garantia d'una participació de la ciutadania en la construcció social que és -i que vol ser- lliure i independent, exercida des de la seva pròpia visió i responsabilitat en la construcció de la comunitat i del país.

El paper de les entitats i el voluntariat en mostrar situacions i realitats per les quals calia i cal treballar i donar respostes des de tots els agents socials, i la importància d'aquesta resposta des de la llibertat i el compromís de la societat civil al llarg de la nostra història, posen de manifest la força i la vàlua del voluntariat com a agent de transformació i li donen una rellevància especial.

Les entitats que treballen per encarar aquests reptes es poden classificar en diverses tipologies i representen models diferents d'organització que, tanmateix, comparteixen les mateixes finalitats i objectius. Unes serien les entitats de voluntariat dirigides íntegrament per persones voluntàries i en les quals les funcions i les tasques que duu a terme l'entitat estan assumides des del voluntariat, amb suport d'algun professional remunerat o sense. Les altres serien les entitats amb projectes de voluntariat, dirigides per professionals remunerats i en les quals la tasca de voluntariat es desenvolupa conjuntament amb la tasca de l'equip professional contractat de manera complementària un de l'altre, i en què la participació i l'aportació del valor del voluntariat es considera clau per al desenvolupament de la missió de l'entitat.

Les entitats, per tant, com a part de la societat, identifiquen necessitats i elaboren respostes, i entitats i administracions coincideixen en la gestió de projectes que sovint també requereixen la intervenció del voluntariat i que han de poder articular-se des de les entitats del tercer sector -el sector civil organitzat- i en la manera com aquest preveu la participació de les persones, respectant i comptant amb la seva capacitat i independència.

Per això, també volem posar de manifest que, pel que fa al voluntariat, el paper de les administracions públiques ha de ser el de donar suport i oferir la seva cooperació amb l'objectiu de promoure la innovació, la col·laboració amb altres agents socials, l'impuls i el desenvolupament de polítiques

públiques que permetin i reforcin l'exercici lliure i independent de les entitats i de les persones voluntàries, així com el treball compartit amb el voluntariat per al desenvolupament d'aquelles eines i polítiques de suport que s'hi refereixen. Aquest paper s'ha d'exercir des de la coordinació i l'eficiència procurant dur a terme accions de foment i suport a l'associacionisme i el voluntariat des d'una perspectiva nacional, posant a l'abast de tothom els recursos ja existents i promovent la creació d'eines i recursos de suport en funció de les seves competències.

Més enllà d'aquestes consideracions, cal deixar constància que en la societat actual, i fruit de l'herència històrica i social que ens ve donada, hi conviuen de manera simultània amb el voluntariat diversos tipus d'accions de participació i col·laboració ciutadana, desenvolupades totes des de la gratuïtat i la solidaritat. Aquestes accions són expressió natural d'una societat activa, amb valors i amb esperit participatiu. Justament, un dels propòsits de la Llei és reconèixer i identificar d'entre les nombroses actuacions de persones dutes a terme per voluntat pròpia i de manera gratuïta -i que en l'ús col·loquial i per raó de la seva etimologia han estat definides com a accions de voluntariat- les accions pròpiament de voluntariat, no per desmerèixer les que no ho són, ans al contrari, sinó per potenciar, promocionar i protegir les que efectivament responen al model català de voluntariat que aquesta Llei promou. En aquest sentit, el fet de reconèixer i posar en valor el voluntariat com un element diferencial d'entre les diverses formes de la participació no implica deixar de reconèixer la vàlua de totes les altres accions solidàries que moltes persones porten a terme mogudes pel seu afany de col·laborar, d'aportar la seva experiència, de retornar a la societat allò que han rebut o de, simplement, participar activament de propostes sorgides de la pròpia societat civil o dels poders públics. Totes aquestes accions continuaran portant-se a terme i totes mereixen ser reconegudes i valorades, més enllà que les seves accions no responguin a la definició, la finalitat i la motivació de l'acció voluntària establerta en aquesta Llei entesa com acció duta a terme per una persona que, de forma lliure i solidària, per voluntat pròpia i sense compensació econòmica, decideix dedicar part del seu temps a exercir, de manera compartida amb altres persones, un compromís de transformació de la societat, en el marc d'una entitat privada, sense ànim de lucre i en benefici de tercers.

La importància i el valor afegit del voluntariat, i la seva gran incidència en l'entorn és un fet que es constata a nivell europeu. Ja fa temps que des dels diferents òrgans de la Unió Europea es proclama, mitjançant diferents normes, recomanacions que posen de relleu l'impacte del voluntariat i vetllen per la seva promoció i foment.

El voluntariat, en tant que exercici madur de democràcia participativa exercit per la ciutadania, és un bé preuat que la Generalitat de Catalunya es va comprometre a preservar, ja l'any 1991, amb la promulgació de la Llei 25/1991, de 13 de desembre, per la qual es creava l'Institut Català del Voluntariat, una llei -avui en dia derogada- que va ser pionera a l'Estat; i posteriorment amb el reconeixement de la Carta del Voluntariat de Catalunya reconeguda pel Parlament de Catalunya mitjançant la Resolució 98/V, de 29 de maig de 1996). Transcorreguts els anys, es considera primordial una actualització dels drets i els deures de les persones voluntàries i de les organitzacions que acullen les persones voluntàries, a fi de vetllar pel correcte desenvolupament de la tasca en la qual col·laboren plegats i garantir-lo.

L'article 166.2 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya atorga a la Generalitat "la competència exclusiva en matèria de voluntariat, que inclou, en tot cas, la definició de l'activitat i la regulació i la promoció de les actuacions destinades a la solidaritat i a l'acció voluntària que s'executin individualment o per mitjà d'institucions públiques o privades". En exercici d'aquesta competència, el Parlament de Catalunya està decidit a aprovar aquesta Llei per, fonamentalment, fomentar, promoure, reconèixer i protegir el voluntariat com a agent de transformació social i alhora preservar el model català de voluntariat, i, d'altra banda, per reconèixer institucionalment les accions solidàries que els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya porten a terme amb l'afany de participar i col·laborar en moltes activitats que actualment es desenvolupen a Catalunya.

El Congrés Europeu del Voluntariat celebrat al mes de novembre de 2011 va permetre debatre la importància del treball entre els diferents agents que incideixen en un territori per aconseguir la seva millora, fent xarxa, també el paper clau de l'establiment de polítiques en matèria de voluntariat

acordades amb el sector, la importància de la bona gestió dels equips de voluntariat des de les entitats i la diversitat creixent dels diferents perfils de voluntariat, entre d'altres. D'aquest marc comú de debat entre els diferents agents van sortir una sèrie de consideracions que s'han tingut en compte per elaborar aquesta llei.

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Llei reflecteix el compromís de la Generalitat de Catalunya de promoure el model català de voluntariat aprofundint en el dret de la ciutadania a participar amb transparència en la construcció nacional, des de la llibertat, des de la seva pròpia realitat i des de la independència civil.

Aquesta Llei consta de 4 títols, una disposició addicional, dues disposicions transitòries i dues disposicions finals.

En les disposicions generals regulades en el títol I es detallen l'objecte de la Llei i el concepte de voluntariat, així com el seu àmbit d'aplicació, a fi de reconèixer-los i identificar-los d'entre les nombroses actuacions realitzades per voluntat pròpia i de manera gratuïta. La Llei, en aquest sentit, vol reconèixer el voluntariat com un element diferencial d'entre les diverses formes de participació. El títol I també incideix especialment en els principis que inspiren el voluntariat i els àmbits en els quals es focalitza i es desenvolupa l'acció del voluntariat, duta a terme per les persones voluntàries a través dels projectes i els programes de les entitats. En aquest sentit, la Llei deixa palès que el voluntariat s'esdevé en el moment que la persona es vincula a un projecte perquè desitja canviar una realitat determinada que percep i valora desajustada, amb la voluntat de transformar-la i millorar-la, per la qual cosa cal entendre que el voluntariat és una actitud social que respon al sentiment de sentir-se solidari i a la vegada beneficiari de l'acció, i es du a terme des de la sensibilitat per detectar situacions i necessitats diverses que requereixen actuacions.

El títol II aborda les relacions de les persones voluntàries amb les entitats i ho fa tant des de la definició de la persona voluntària com des de la definició de les entitats que han de poder garantir l'exercici del voluntariat com una expressió lliure i independent de la ciutadania. El títol II presenta l'espai en el qual neix i s'estructura el voluntariat, que no és un altre que l'espai de les entitats privades sense ànim de lucre. Aquest és l'espai natural i lògic d'intervenció d'aquelles persones que volen fer sentir la seva veu per poder intervenir directament en la resolució dels reptes que es plantegen al conjunt de la societat. El títol II estableix els drets i els deures de les persones voluntàries i de les entitats que fan possible les accions voluntàries, i renova i actualitza els drets i els deures recollits en la Carta del Voluntariat de Catalunya. Aquests drets i deures delimiten el marc de relació entre les entitats i el voluntariat i han de poder-ne garantir un correcte exercici i un encaix òptim en resposta a la missió compartida.

La importància de delimitar els drets i els deures del voluntariat i també de les organitzacions que acullen les persones voluntàries rau en el fet que de la relació i la confluència entre ambdós se'n desprèn una concepció del dret que no és possible sense una referència al deure, a fi de vetllar pel correcte desenvolupament de la tasca en la qual col·laboren plegats i garantir-lo. Aquest títol recull, per tant, la voluntat d'articular un sistema de drets i deures que garanteixi els principis bàsics de l'acció voluntària i el respecte pel model català del voluntariat, que impliqui que el voluntariat sigui reconegut com una manifestació solidària i transformadora que es canalitza per mitjà d'entitats sense afany de lucre; que tots els ciutadans tenen dret d'organitzar-se i contribuir, d'acord amb les seves preferències i capacitats, a la tasca que realitza el voluntariat; que el compromís d'actuació que suposa el voluntariat es fonamenta en una decisió lliure i personal de participació motivada per principis de solidaritat i altruisme; que el voluntariat contribueix a un desenvolupament social del nostre entorn i del món, més just, solidari, equilibrat, pacífic i respectuós amb el medi i l'entorn mitjançant la participació dels ciutadans en la vida de les societats; que el voluntariat estimula la responsabilitat social dels ciutadans i contribueix a la resolució de les necessitats socials des de la societat civil i amb independència dels poders públics i les administracions, i que, finalment, el voluntariat fonamenta la seva acció en els principis d'associació i participació democràtica, respecte a la dignitat, la igualtat i la llibertat de la persona.

El títol III estableix les relacions entre les administracions públiques i les entitats mitjançant els principis rectors que han de regir aquestes relacions. S'han de fomentar en els principis de col·laboració, complementarietat i participació amb l'objectiu de cercar l'acord entre els diferents actors participants en el territori. En aquest marc conceptual, el Govern de la Generalitat de Catalunya es dota de quatre elements estructurals que han de vertebrar i garantir el model de relació de l'Administració de la Generalitat amb el sector: existència d'un òrgan consultiu i assessor en matèria d'associacionisme i voluntariat; disseny conjunt de les polítiques públiques que afecten el sector; promoció i impuls del cens d'entitats de voluntariat com a registre públic, i suport a la formació del voluntariat duta a terme per entitats.

El títol IV descriu quines han de ser les polítiques públiques de foment del voluntariat per les administracions públiques catalanes, amb l'objectiu d'enfortir el sector i dotar de les eines necessàries per a la promoció, la consolidació i la protecció del model català del voluntariat. Aquestes accions consisteixen a fomentar el treball en xarxa i la posada en comú dels recursos existents en un mateix territori; potenciar mesures per a la sensibilització de la ciutadania i la seva incorporació en projectes o programes de voluntariat dins de les entitats; impulsar campanyes d'informació i sensibilització sobre el voluntariat, la difusió dels seus valors i la implementació de mesures per al reconeixement públic de la tasca del voluntariat; facilitar espais de trobada i debat entre les entitats; promoure la convocatòria de línies d'ajuts per als projectes i les accions de les entitats; donar suport a les activitats formatives de les entitats; impulsar accions d'investigació, estudis i publicacions sobre el voluntariat; promoure l'accés als serveis d'informació, documentació, assessorament i suport tècnic a les entitats; impulsar la presència de les accions voluntàries en els mitjans de comunicació i la difusió de la tasca realitzada, així com promoure la connexió i el treball en xarxa de les entitats catalanes amb altres entitats de fora de Catalunya.

Aquestes tasques, d'acord amb el que disposa el títol IV, s'han de dur a terme entre les diferents administracions públiques de manera coordinada, i les administracions locals han de procurar difondre i posar a l'abast de les entitats i la ciutadania els recursos que la Generalitat de Catalunya posa a la seva disposició.

La disposició addicional conté una previsió relativa a l'àmbit d'aplicació de la Llei, així com la salvaguarda del règim normatiu aplicable a determinats àmbits relacionats amb el voluntariat.

Les disposicions transitòries preveuen el període d'un any per a l'adaptació de les entitats a les regulacions de la Llei, i per l'adaptació dels programes de voluntariat vinculats a una Administració Pública.

Les disposicions finals primera i segona estableixen, respectivament, l'habilitació per al desenvolupament reglamentari que sigui necessari i l'entrada en vigor de la Llei.

Títol I

Disposicions generals

Article 1

Objecte

Aquesta Llei té per objecte fomentar, promoure, reconèixer i protegir el voluntariat com a agent de transformació social en el marc del model català de voluntariat.

S'entén per voluntariat el conjunt d'accions que porten a terme les persones que de forma lliure i solidària, per voluntat pròpia i sense contraprestació econòmica, decideixen dedicar part del seu temps a exercir, de manera compartida amb altres persones, un compromís de transformació de la societat, en el marc d'una entitat privada sense ànim de lucre, estable i que actuï en benefici d'altri, d'acord amb el compromís formal adquirit entre les dues parts i el respecte a les normes de funcionament i d'organització de l'entitat.

Article 2

Àmbit d'aplicació

Aquesta Llei és d'aplicació a les persones voluntàries que portin a terme la seva activitat a Catalunya i a les entitats privades sense ànim de lucre que comptin amb voluntariat, que desenvolupin majoritàriament les seves activitats a Catalunya o que hi tinguin la seva seu o una delegació. A efectes d'aplicació d'aquesta llei, es considerarà el que recullen els estatuts de l'entitat pel que fa a l'àmbit territorial i domicili de l'entitat.

No són objecte de regulació d'aquesta Llei les accions solidàries que, tot i desenvolupar-se de manera lliure i sense compensació econòmica, es duen a terme al marge d'entitats privades sense ànim de lucre; ni les accions que es desenvolupen per parentiu, amiat, per causa de la relació laboral, acadèmica o derivada d'una obligació jurídica o de pertinença o les dutes a terme per interès propi d'una persona o d'un col·lectiu.

Article 3

Principis d'actuació

Els principis i els valors inherents al voluntariat són la llibertat, la solidaritat, el compromís, el servei, l'altruisme, la gratuïtat, la responsabilitat, el civisme, la cooperació, la participació, l'aprenentatge, la generositat, el respecte, la realització de l'activitat amb competència i la independència vers els poders públics, en tant que es tracta d'una manifestació de la societat civil.

Igualment, són inherents a l'acció voluntària els principis de no-discriminació, pluralisme, integració i sostenibilitat i, en general, tots aquells que inspirin la bona convivència en una societat democràtica, participativa i justa.

Article 4

Àmbits d'actuació

El voluntariat s'organitza en cinc àmbits d'actuació: el social, el comunitari, el cultural, l'ambiental i l'internacional. La definició i els objectius dels cinc àmbits d'actuació són els següents:

a) Social: centra la seva activitat en atendre les persones, especialment els col·lectius més vulnerables, en situació de risc o amb necessitats, tot promovent la justícia social amb la finalitat d'aconseguir el respecte a la dignitat de les persones i el seu benestar i contribuir a la millora de la seva qualitat de vida, ja sigui des d'aspectes físics, de salut, psíquics o socioafectius.

b) Comunitari: centra la seva activitat en el grup, en el conjunt d'individus, en la col·lectivitat o la comunitat com a espai motor de l'actuació per promoure la convivència, la millora de les condicions socioeconòmiques, la cohesió i la participació socials amb la finalitat de promocionar la participació conjunta com a espai d'integració a la vida ciutadana. S'hi engloben les activitats de lleure, educatives i de formació, d'informació i assessorament, veïnals, socioculturals i esportives.

c) Cultural: centra la seva activitat en la cultura com a referent de l'actuació amb la finalitat de contribuir en sentit ampli a la dinamització cultural en els àmbits de la cultura popular i tradicional, la difusió i la defensa del patrimoni cultural, l'impuls de la producció cultural o artística i la dinamització cultural associativa.

d) Ambiental: centra la seva activitat en el medi i en l'entorn ambiental com a espai físic en el qual ens movem i ens desenvolupem amb la finalitat de promoure la conservació i millora del medi ambient i la

seva biodiversitat per tal de fer possible un món més sostenible mitjançant accions diverses relacionades amb l'educació i la sensibilització ambiental, les bones pràctiques o les actuacions directes al territori.

e) Internacional: centra la seva activitat en la realitat d'altres països o en la representació no governamental de Catalunya a l'exterior amb la finalitat de donar resposta a la realitat global mitjançant accions d'educació per al desenvolupament, la pau i els drets humans, projectes de desenvolupament integral, de governança democràtica i d'activisme associatiu, així com intervencions sobre resolució de conflictes, foment de la no-violència, promoció del coneixement dels drets humans i de la seva defensa o d'acció humanitària i d'emergència.

Títol II

De les relacions entre les persones voluntàries i les entitats

Capítol I

La persona voluntària

Article 5

Concepte de persona voluntària

5.1 El voluntari o voluntària és aquella persona física que, de manera lliure, sense contraprestació econòmica i d'acord amb la capacitat d'obrar que li reconeix l'ordenament jurídic, decideix dedicar part del seu temps al servei dels altres o a interessos socials i col·lectius, a través de la participació en els projectes o els programes desenvolupats per una entitat privada sense ànim de lucre, amb la qual signa un full de compromís i genera una relació en què es reconeixen drets i deures entre les dues parts.

Tenen també consideració de persones voluntàries aquelles que, en el marc d'una entitat privada sense ànim de lucre, formen part dels seus òrgans de govern, en tant que accepten de manera lliure treballar per la missió de l'entitat des del seu càrrec.

5.2 La condició de voluntari o voluntària d'una associació és compatible amb la de ser-ne soci o sòcia, i en tot cas correspon a cada entitat exigir la condició de soci per participar com a voluntari o voluntària en el desenvolupament dels seus projectes

5.3 Les persones que, en el marc d'una entitat privada sense ànim de lucre, estiguin contractades o hi mantinguin una relació subjecta a retribució econòmica, en cap cas poden exercir-hi una actuació voluntària que desenvolupi les mateixes funcions per a les quals està contractada o subjecta a retribució econòmica.

Article 6

Drets de la persona voluntària

Són drets de la persona voluntària:

a) Obtenir de l'entitat on col·labora informació sobre la seva missió, finalitat i funcionament, sobre el sentit i el desenvolupament de l'acció voluntària i sobre el seu paper i itinerari dins l'entitat, així com disposar d'informació de les activitats i dels mitjans i el suport per poder exercir-les convenientment.

b) Rebre la formació necessària per al desenvolupament de l'activitat, i estar informat i poder participar del disseny del seu itinerari formatiu en el marc del projecte que desenvolupa.

c) Ser tractat sense cap tipus de discriminació i amb tot respecte a la seva condició i creences.

d) Formalitzar la vinculació amb l'entitat amb el full de compromís corresponent, d'acord amb l'article 12 d'aquesta Llei

e) Gaudir d'acreditació suficient com a voluntari o voluntària davant de tercers i obtenir certificació de la seva participació en els programes de les entitats.

f) Participar activament en l'elaboració, la planificació, l'execució i l'avaluació dels programes i les activitats on col·labori, amb el reconeixement social de la seva activitat.

g) Rebre informació de les mesures de seguretat i salut que regeixen les dependències on es desenvolupa la seva tasca.

h) Rebre cobertura d'una assegurança de riscos derivats de l'activitat que du a terme com a voluntari o voluntària i dels danys que, involuntàriament, podria causar a tercers per raó de la seva activitat.

- i) Rescaldar-se, si ho vol i així ho ha acordat amb l'entitat, de les despeses que li pugui ocasionar l'activitat voluntària.
- j) Acordar lliurement les condicions de la seva acció voluntària i el compromís de les tasques definides conjuntament, el temps i l'horari que hi pot esmerçar i les responsabilitats acceptades per cadascú.
- k) Desvincular-se de la tasca voluntària en el moment que ho consideri oportú.

Article 7

Deures de la persona voluntària

Són deures de la persona voluntària:

- a) Cooperar en la consecució dels objectius del programa en què participi per al compliment dels compromisos adquirits dins de l'organització, i participar activament en aquells espais i mitjans que l'entitat ha previst per fer efectiu un treball coordinat en el si dels projectes.
- b) Participar activament en la formació que, d'acord amb la seva tasca, l'entitat fixa i de la qual la persona voluntària haurà estat informada en el seu procés d'entrada a l'entitat
- c) Dur a terme l'activitat a què s'ha compromès amb responsabilitat, diligència i competència; donar suport de manera activa a la seva entitat i respectar les normes internes de funcionament establertes per l'entitat, tant les de caràcter general com les concretes de cada projecte, i respectar en tot moment els principis i els valors que preveu l'article 3 de la Llei.
- d) Observar les mesures de seguretat i salut reglamentades i aquelles que siguin adoptades per l'entitat o que, no sent pròpies de l'entitat, ho són de la institució o l'organització on es desenvolupa l'activitat.
- e) Rebutjar qualsevol contraprestació econòmica o material que li pugui oferir el beneficiari o tercers en virtut de la seva actuació.
- f) Mantenir la confidencialitat de les informacions rebudes i conegudes en el desenvolupament de la seva activitat, tant respecte dels beneficiaris, de l'entitat i dels membres que la conformen, com de la institució on es desenvolupa l'activitat, en el cas que s'esdevingui el voluntariat en el marc d'una altra institució.
- g) Notificar amb antelació suficient la renúncia a l'entitat per tal que aquesta pugui adoptar les mesures necessàries en relació amb la tasca que hi desenvolupava i cooperar amb l'entitat en aquest procés.

Capítol II

Les entitats privades sense ànim de lucre

Article 8

Naturalesa jurídica

Les entitats privades sense ànim de lucre que comptin amb voluntariat, qualsevol que sigui la seva forma jurídica, han d'estar legalment constituïdes, tenir personalitat jurídica pròpia o delegada, estar inscrites en els registres públics que els correspongui per la seva naturalesa, desenvolupar la seva activitat d'acord amb els principis expressats en l'article 3 i desenvolupar la seva activitat en un dels àmbits que estableix l'article 4

Article 9

Cens d'entitats de voluntariat de Catalunya

- 9.1 El cens d'entitats de voluntariat de Catalunya està adscrit al departament corresponent en matèria de voluntariat
- 9.2 El funcionament del cens d'entitats de voluntariat de Catalunya i les formes d'accés, d'inscripció i de cancel·lació es regularan per reglament.
- 9.3 Les entitats que comptin amb voluntariat per executar projectes o programes propis de l'entitat s'han d'inscriure en el cens d'entitats de voluntariat de Catalunya, d'acord amb el procediment que es determini reglamentàriament. La inscripció no té funcions constitutives.
- 9.4 L'òrgan competent en matèria de voluntariat s'ha de coordinar amb els òrgans de l'Administració de la Generalitat encarregats de gestionar els diferents registres d'entitats susceptibles de poder-se censar en el Cens d'entitats del voluntariat de Catalunya, per a garantir l'actualització de les dades de l'esmentat cens
- 9.5 A les entitats inscrites al cens d'entitats de voluntariat de Catalunya se'ls reconeix:

- a) la possibilitat de rebre de l'Administració de la Generalitat subvencions vinculades a la promoció i suport del voluntariat.
- b) la capacitat d'interlocució, en l'àmbit sectorial que els correspongui
- c) totes aquelles altres capacitats que es determinin en la norma que desenvolupi el cens d'entitats de voluntariat de Catalunya.

Article 10

Drets de les entitats

Són drets de les entitats:

- a) Escollir lliurement la persona voluntària d'acord amb l'ideari o la finalitat de l'entitat i d'acord amb els programes o els projectes a desenvolupar.
- b) Demanar al voluntari o voluntària el respecte pels valors i les mesures internes de l'entitat, així com la col·laboració activa i participativa en la consecució de les seves finalitats, funcionament i organització.
- c) Exigir al voluntari o voluntària que dugui a terme amb diligència i aprofitament la formació obligatòria prevista per l'entitat per al desenvolupament dels seus programes o projectes.
- d) Adaptar les actuacions que hagi de fer la persona voluntària atenent a la seva situació personal o la dels altres actors del projecte en el qual està vinculada.
- e) Pactar amb la persona voluntària, en cas que aquesta vulgui desvincular-se de l'entitat, la seva continuació flexibilitzada en el projecte o el programa amb l'objectiu que l'entitat disposi d'un temps raonable per proveir una solució.
- f) Desvincular la persona voluntària de l'entitat justificadament en cas que es pugui veure afectada la qualitat de la intervenció que desenvolupa o hi hagi un incompliment manifest de les seves obligacions amb l'entitat o amb el projecte.

Article 11

Deures de les entitats

Són deures de les entitats:

- a) Disposar d'un pla de voluntariat que contingui les fases d'acollida i orientació, la incorporació a l'entitat i el projecte, el compromís amb el voluntariat, la formació, la participació a l'entitat, el seguiment de la persona voluntària i totes les qüestions referides a la coordinació de la seva tasca. En l'establiment d'aquest pla, així com en l'orientació a les persones voluntàries per la tria i desenvolupament de les tasques a realitzar s'atendrà a les capacitats de la persona defugint de la reproducció d'estereotips i rols de gènere.
- b) Disposar d'un pla de formació del voluntariat de l'entitat en el qual s'especifiqui l'itinerari a seguir per als diferents projectes. Aquest ha d'incloure necessàriament una formació institucional inicial i una formació relacionada amb la tasca concreta que se li encomana, que ha de ser assumida econòmicament per l'entitat. La formació s'ha d'adaptar al grau de coneixement previ de la persona voluntària i a les necessitats que aquesta pugui expressar en relació amb les tasques que ha de dur a terme.
- c) Facilitar una informació detallada sobre la missió i l'estil de treball de l'entitat que garanteixi el correcte encaix entre les aspiracions de l'entitat i de la persona voluntària, així com el seu apoderament com a agent actiu i de transformació.
- d) Nomenar una persona com a responsable de la coordinació del voluntariat de l'entitat amb la finalitat de garantir una gestió amb qualitat de la tasca del voluntariat.
- e) Formalitzar la vinculació amb la persona voluntària amb el full de compromís corresponent, d'acord amb el que preveu l'article 12, i complir els compromisos adquirits
- f) Proveir la persona voluntària, en cas que la seva tasca es desenvolupi en un marc institucional aliè i en el qual hagi de ser fàcilment identificable, d'un identificatiu on consti, com a mínim, la seva condició de voluntari o voluntària.
- g) Proveir-se d'un registre on constin inscrites les persones voluntàries de l'entitat, així com la data d'incorporació, l'activitat que desenvolupen, la seva capacitat específica, si en tenen, l'horari i totes aquelles dades que puguin facilitar la certificació posterior de la seva activitat, prevista en l'epígraf següent.

- h) Certificar a petició de la persona voluntària la seva participació i vinculació als projectes o els programes de l'entitat, la relació de tasques i habilitats desenvolupades, els coneixements i els aprenentatges adquirits, la formació realitzada i el nombre d'hores dedicades.
- i) Assegurar els riscos derivats de l'activitat que desenvolupa la persona voluntària i la responsabilitat civil de les accions esmentades, així com revisar-les periòdicament, si s'escau, d'acord als canvis d'activitat que puguin esdevenir-se durant la seva participació a l'entitat, i informar el voluntariat de les mesures de seguretat i salut que cal que conegui i observi quan desenvolupa les seves tasques en les dependències de l'entitat.
- j) Rescabalar la persona voluntària, si així ho ha acordat amb ella, de les despeses que li pugui ocasionar l'activitat voluntària.
- k) Garantir l'exercici del voluntariat d'acord a el que consta en el document de compromís i els drets reconeguts en aquesta Llei, i disposar d'elements facilitadors de l'atenció i el seguiment de la persona voluntària.

Capítol III

Les relacions entre les entitats i les persones voluntàries

Article 12

Full de compromís

12.1 La incorporació dels voluntaris i les voluntàries a les entitats es formalitza per escrit a través del full de compromís, document en el qual consta necessàriament el caràcter voluntari i altruista de la relació, les funcions i les tasques acordades, la durada de la relació, el compromís o no de rescabament de les despeses assumides per la persona voluntària, la formació fixada com a necessària per l'entitat, l'existència d'una assegurança per a la persona voluntària d'acord amb el que es preveu a l'article 6 h), les causes de finalització i el període que s'estableix per a la revisió, l'actualització i la renovació del compromís mutu.

També cal fer esment explícit de la desvinculació de la tasca del voluntariat de l'àmbit laboral fent-ho constar explícitament en el document de compromís, així com l'autorització dels progenitors o dels tutors legals en cas que la persona voluntària sigui menor d'edat.

12.2 El document de compromís ha d'incorporar necessàriament un acord de l'òrgan de govern de l'entitat en el qual quedi constància de la convivència de voluntariat i personal remunerat per al desenvolupament de la missió de l'entitat i s'explicitin les funcions i les tasques a les quals donen resposta uns i altres, els projectes i les activitats en què conflueixen, el compromís d'informació del col·lectiu de persones contractades que formen part de l'entitat, la formació específica d'uns i altres per conèixer i reconèixer el paper de complementarietat dels dos col·lectius i els espais previstos de diàleg i seguiment que han de poder garantir aquesta convivència.

12.3 L'Administració de la Generalitat, a través de la unitat directiva competent en matèria de voluntariat, facilitarà un model per a la formalització del compromís entre l'entitat i la persona voluntària.

Títol III

De les relacions entre les entitats i l'Administració

Article 13

Principis rectors

13.1 Les relacions entre les administracions públiques i les entitats s'inspiraran en els principis de col·laboració, complementarietat i participació per arribar a l'acord. El disseny de les línies estratègiques, els objectius i les mesures envers l'associacionisme i el voluntariat es fa partint dels principis abans esmentats. En qualsevol cas, l'actuació administrativa ha de salvaguardar l'autonomia de l'organització i la iniciativa del voluntariat.

13.2 Les relacions entre les administracions públiques i les entitats en cap cas podran exonerar els poders públics de la seva responsabilitat pel que fa a la garantia del gaudi efectiu dels drets socials bàsics de la ciutadania que recull l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

13.3 La col·laboració entre les administracions i les entitats de voluntariat en l'execució de diferents activitats o projectes es regula preferentment sota la forma d'un conveni de col·laboració on es prevegin les tasques i les responsabilitats de cadascú d'acord amb la seva naturalesa i atribucions, sens perjudici de l'aplicació, quan sigui procedent, de la legislació sobre contractes de les administracions públiques.

Article 14

La relació de l'Administració de la Generalitat de Catalunya amb les entitats

14.1 El Govern de la Generalitat de Catalunya, a través del departament que tingui assignades les competències en matèria de voluntariat, implementa les polítiques públiques necessàries per a la promoció, el reconeixement i la protecció del voluntariat, i garanteix en tot moment una relació òptima amb les entitats, d'acord amb els principis que preveu l'article anterior, i una coordinació efectiva entre tots els departaments de la Generalitat.

14.2 Per complir amb la finalitat que estableix l'apartat anterior, el Govern es dota de quatre elements que han de vertebrar i garantir el model de relació de l'Administració de la Generalitat de Catalunya amb les entitats:

- a) L'existència d'un òrgan consultiu i d'assessorament en matèria d'associacionisme i voluntariat que garanteixi l'estabilitat de les relacions entre l'Administració de la Generalitat de Catalunya i les entitats.
- b) L'elaboració conjunta i acordada amb el sector, del disseny de les línies estratègiques, dels objectius i de les mesures necessàries per aconseguir que el voluntariat i el món associatiu afrontin positivament el seu futur, la seva capacitat d'incidència social i el seu procés de creixement i consolidació
- c) El manteniment i l'actualització del Cens d'entitats del voluntariat de Catalunya a l'efecte de disposar d'un registre públic actualitzat.
- d) L'establiment d'un programa estable de suport permanent a la formació del voluntariat duta a terme per entitats.

Títol IV

Del foment del voluntariat

Article 15

Mesures generals de foment

15.1 Amb la finalitat de fomentar i facilitar l'acció del voluntariat, el conjunt de les administracions públiques catalanes promouran, en l'àmbit de les seves competències i d'acord amb les seves disponibilitats pressupostàries, entre altres, les actuacions següents:

- a) Potenciar mesures per a la incorporació de la ciutadania en projectes o programes de voluntariat dins de les entitats que l'impulsin, fomentant la participació ciutadana no condicionada pels rols de gènere i organitzar campanyes d'informació i sensibilització sobre el voluntariat i la difusió dels seus valors, així com implementar mesures per al reconeixement públic de la tasca de les persones voluntàries i de les entitats que les acullen.
- b) Promocionar el treball en xarxa, l'acord i la coordinació de les accions de les entitats, l'Administració, el teixit empresarial i els agents socials que es desenvolupen en un mateix territori i portar a terme les accions necessàries per posar en comú els recursos i els mitjans.
- c) Convocar regularment programes de suport a les activitats i els projectes de les entitats per impulsar les actuacions dutes a terme per les entitats inscrites al Cens d'entitats del voluntariat de Catalunya.
- d) Promoure i donar suport a les activitats formatives de voluntariat desenvolupades i programades per les entitats.
- e) Impulsar accions d'investigació, estudis i publicacions sobre el voluntariat, d'acord amb les prioritats o les necessitats que exposin les entitats i les persones voluntàries.
- f) Promoure l'accés als serveis d'informació, documentació, assessorament i suport tècnic a les entitats.
- g) Impulsar la presència de les accions voluntàries en els mitjans de comunicació i la difusió de la tasca realitzada per les entitats i les persones voluntàries que les integren.
- h) Facilitar espais de trobada, debat i d'intercanvi de coneixement de les entitats de voluntariat en funció de la seva implantació territorial o per raó del seu àmbit d'actuació o de les seves activitats.

i) Promoure la connexió i el treball en xarxa de les entitats catalanes amb altres entitats de fora de Catalunya.

j) Promocionar actuacions innovadores en el món del voluntariat i impulsar les noves formes de voluntariat.

15.2 Les administracions públiques catalanes vetllaran per desenvolupar les accions de foment del voluntariat de manera coordinada. En aquest sentit, les administracions locals de Catalunya difondran i posaran a l'abast de les entitats i la ciutadania els recursos que la Generalitat de Catalunya ha de posar a disposició de les entitats amb l'objectiu de coordinar les diferents polítiques públiques que es desenvolupin al territori respectant el principi d'autonomia local.

Disposició addicional

Voluntariat en matèria de protecció civil, prevenció i extinció d'incendis i salvaments i cooperació al desenvolupament

Les disposicions d'aquesta Llei no seran d'aplicació al voluntariat de protecció civil i al voluntariat en matèria de prevenció, extinció d'incendis i salvaments de Catalunya, que els hi serà d'aplicació la seva normativa específica.

Les disposicions d'aquesta Llei s'aplicaran sens perjudici de la legislació sobre cooperació al desenvolupament i solidaritat internacional.

Disposicions transitòries

Primera

Adaptació de les entitats

Les entitats que comptin amb persones voluntàries a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, hauran d'ajustar-se a allò que preveu en el termini màxim d'un any a partir de la seva entrada en vigor.

Segona

Adaptació dels programes de voluntariat vinculats a una Administració Pública

En el termini màxim d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, els programes de voluntariat vinculats a una Administració Pública han de passar a ser duts a terme en el marc d'una entitat privada sense afany de lucre, d'acord amb el que preveu l'article 1, sens perjudici de la col·laboració d'una Administració Pública en els termes previstos en el Títol III.

Disposicions finals

Primera. Habilitació per al desenvolupament reglamentari

-1 S'autoritza el Govern de Catalunya per dictar les disposicions necessàries per al desenvolupament i l'aplicació d'aquesta Llei.

-2 En el termini de sis mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern de la Generalitat, a proposta del conseller o consellera del departament que tingui assignades les competències en matèria de suport a les entitats i el voluntariat, aprovarà un reglament del Cens d'entitats de voluntariat de Catalunya.

Segona. Entrada en vigor

Aquesta Llei entra en vigor en el termini de 20 dies naturals des de la seva publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.